

Handelskommissær
Cecilia Malmström
Europa-Kommissionen
Generaldirektoratet for Handel
Bruxelles
Belgien

TTIP i forhold til kultur og den audiovisuelle sektor

Vi - De Nordiske Kunstnerråd*, som repræsenterer mere end 90.000 professionelle kunstnere fra forskellige kunstarter i de nordiske lande - vil gerne gøre opmærksom på vores store bekymring over de frihandelsforhandlinger, som pt. finder sted mellem den Europæiske Union (EU) og De Forenede Stater (USA) om TTIP (Det Transatlantiske Partnerskab for Handel og Investering).

De Nordiske Kunstnerråd opfordrer EU's forhandlere til at tage hensyn til forpligtelserne i UNESCOs 2005 konvention om beskyttelse og fremme af de kulturelle udtryksformers mangfoldighed (UNESCO konventionen), som EU har ratificeret, og at sikre at konventionens formål bliver fuldt ud respekteret i TTIP-forhandlingerne.

Vi anmoder TTIP-forhandlerne om at

- sikre at målsætningerne og forpligtelserne i UNESCO konventionen for kulturel mangfoldighed bliver fuldt ud respekteret i TTIP-forhandlingerne,
- garantere at der ikke i den endelige aftale bliver givet indrømmelser på kulturområdet, heller ikke på områder der ikke er eksplicit undtaget i forhandlingerne,
- lade den audiovisuelle undtagelse afspejles på passende vis ved at sikre en bred og fremtidssikret undtagelse for audiovisuelle tjenesteydelser, som er neutral i forhold til teknologier og platforme, og som inkluderer online-tjenester, samt
- bidrage til mere gennemsigtighed i forhandlingsprocessen ved i højere grad at gøre forhandlingsdokumenterne tilgængelige for Europas borgere.

Kulturel mangfoldighed

Formålet med UNESCO konventionen er at beskytte og fremme mangfoldigheden af kulturelle udtryksformer, som fastlagt i konventionens artikler 1(a) og 4.1. I artikel 5.1 ("Generelt om rettigheder og pligter") stadfæster konventionen de underskrivende staters suveræne ret til selv at formulere og implementere deres kulturpolitik og til at tage initiativer til at beskytte og fremme mangfoldigheden af kulturelle udtryk. Artikel 6 ("Om parternes rettigheder på nationalt niveau") beskriver, hvad en sådan kulturpolitik og sådanne initiativer kan omfatte.

De Nordiske Kunstnerråd opfordrer TTIP-forhandlerne til at respektere UNESCO konventionens målsætninger og forpligtelser, og især at overveje konventionens artikel 20, som foreskriver at underskrivende stater forpligter sig at handle i overensstemmelse med deres forpligtelser i henhold til denne konvention i forhold til alle andre traktater, som de er part i. Dvs. at staterne skal tage denne konventions relevante forpligtelser i betragtning, når de fortolker og tillemper andre aftaler, som de er part i, uden at konventionen bliver underordnet disse.

Da frihandelsaftalernes (herunder TTIPs) grundprincipper, såsom "fri markedsadgang", "national behandling" og "mest-begünstiget-land" klausuler, altid har til formål at reducere diskriminerende reguleringer og støttepolitikker i de lande, som er med i aftalen, er der en betydelig risiko for, at Europas kulturelle mangfoldighed kan komme under pres i TTIP-forhandlingerne.

TTIP kan, hvis ikke ovenstående bekymringer bliver taget alvorligt, påvirke nationale og regionale kultursubsidier og støtteordninger, skade lokal og regional beskæftigelse i kultursektoren og være til alvorlig skade for de europæiske ophavsretssystemer. Alle disse mulige følger af TTIP er kontraproduktive ift. at styrke vilkårene for kunstnerne og den kreative sektor i Europa.

Den kulturelle og audiovisuelle sektor

TTIPs liberaliseringsbestræbelse, både fra europæisk og USAs side, var at opnå en bred frihandelsaftale, som dækker alle samfundsområder, inklusive kulturelle og audiovisuelle tjenesteydelser. Der blev sat spørgsmålstegn ved denne bestræbelse både af kulturministre i 14 medlemslande og af Europa-Parlamentet, hvor en stor majoritet ønskede direkte at undtage kulturelle og audiovisuelle ydelser fra forhandlingsmandatet. Efter lange diskussioner ved Ministerrådsmødet i juni 2013, tillod Rådet til sidst en undtagelse for audiovisuelle ydelser.

Punkt 9 i det direktiv, som Ministerrådet gav TTIP-forhandlerne i juni 2013 (netop offentliggjort i oktober 2014), er et skridt i den rigtige retning. Med denne fælles nordiske udtalelse vil vi forsikre os om, at Europa-Kommissionen respekterer punkt 9 i mandatet og tager det i betragtning under forhandlingerne, i overensstemmelse med vores krav.

Ifølge De Nordiske Kunstnerråd bør denne audiovisuelle undtagelse afspejles på passende vis i selve aftalen for at beskytte og fremme den kulturelle mangfoldighed og media-pluralismen i Europa. Vi ønsker derfor at understrege vigtigheden af en bred og fremtidssikret undtagelse for audiovisuelle tjenesteydelser, som er neutral i henseende til teknologier og platforme, og som specifikt dækker de audiovisuelle ydelser, som tilbydes på nettet. Audiovisuelle ydelser, som fremsættes som en del af et pakketilbud, skal også fortsat blive opfattet som sådanne.

Vi vil derudover opfordre forhandlerne til at sikre, at der ikke gives indrømmelser inden for den del af kulturområdet, som ikke er direkte undtaget i forhandlingerne, i den endelige TTIP-aftale. Med henblik på at sikre dette, er der behov for en erklæret undtagelse for kulturelle ydelser i aftalen, og vi anbefaler her forhandlerne at bruge UNESCO konventionens bredere

definition. En reference til forpligtelserne i UNESCO konventionen bør også fremgå af TTIPs præambel.

Gennemsigtighed

Manglen på gennemsigtighed i TTIP-forhandlingerne udgør et stort demokratisk problem. Forhandlingernes hemmelighedsfuldhed står også i modsætning til UNESCO konventionens artikel 11, som fastlægger at parterne skal anerkende civilsamfundets fundamentale rolle for at beskytte og fremme mangfoldigheden af kulturelle udtryk. Parterne skal tilskynde og opmuntre civilsamfundet til aktiv deltagelse mhp at nå konventionens målsætninger.

Derfor opfordrer De Nordiske Kunstnerråd TTIP-forhandlerne til at bidrage til, at forhandlingsteksterne i højere grad bliver tilgængelige, og til at forbedre kommunikationen med offentligheden om forhandlingsforløbet, således at Europas borgere og kunstnere får tilgang til information om, hvilke emner der diskuteres indenfor rammerne af TTIP-forhandlingerne. En åben og demokratisk proces er afgørende for, om TTIP overhovedet vil kunne realiseres.

Den 28. oktober 2014

På vegne af De Nordiske Kunstnerråd*

Mats Söderlund, KLYS - Konstnärliga och litterära yrkesutövares samarbetsnämnd, Sverige

John Frandsen, Dansk Kunstnerråd

Ilkka Niemeläinen, Forum Artis, Finland

Kolbrún Halldórdóttir, BIL - Bandalag Islenskra Listamanna, Island

Anders Hovind, Kunstnernetverket, Norge

Leif Saandvig Immanuelson, EPI - Organisation for skabende og udøvende kunstnere, Grønland

Bárður Dam, LISA - Listafolkasamband Føroya, Færøerne

Brita Kåven, Samisk Kunstnerråd